

The Lithuanian Weekly "Lietuva"

PUBLISHED EVERY SATURDAY.
Executes all kind of Job Printing and trans-
acting in all modern languages.

Subscription \$2.00 per year.

All communications must be addressed
"Lietuva" Publishing Co.,
954 33rd St., Chicago, Ill.

Nedelinis Laikrasztis "LIETUVA"

Išleista kas Subata, Chicago, Ill.

KASZTUOJA:

ANT METU AMERIKOJE.....\$2.00
IN UŽMAKE.....\$3.00

Užveizdetojas A. OLSZEWSKIS.

Rankraščiai (korespondencijos) ir laiszkai tu-
ri būti adresuoti ant šio adreso:

"Lietuva" Publishing Co.
954 33rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS.

Pilnaisi turi būti siunsti per MONEY ORDER arba
REMITANCE NOTAS GROMATO ant ranku

A. OLSZEWSKIO,
954 33rd St., Chicago, Ill.

Isz Amerikos.

Musztynes rotuszej.

Rotuszej miesto Kansas City Mo., susivaidijo susirinkę ten augstai miesto wirsinjikai. Walter Davis, brolis miesto bulmistro, užpuolė ant reporteriaus laikraszczio "Times" už kokį tih rasztą užgaunantį jo broli, mies- to bulmistą. Potam wel klerkas Morris sumusė rėdytoja wietinių žiniu, "Times'o" Suttoną, ir tasi, norėdamas atsiginti nuo besi- rengencijų ant jo užpulti wisu miesto wirsinjiki ir uredinjkų, iszstraukė rewolwerį. Musztynės butų galėjusios labai kruwi- nai pasibaigti, bet tuom tarpu atėjo ir bulmistras, kuriam pa- sisekė sziaip taip pasjaurėti- nas pesztynes apstabyti.

* Gaisras ir twanas.

Isz PLAINFIELD. N. J. raszo, kad czia siautė baisi audra; dar neiszpasakyto smarkumo lytis ne buvo pasibaigęs, kaip užside- gė medžių krautuwė Cook'o Pound Brooke, sziaszios mylios nuo miesto, ir tuojaus iszsiplatino. Darbą ugnegiesių stabdė twanas ant uylečių. Wisą naktį matyt buvo gaisrą Bound Broke; wiens isz ten atėjęs žmogus pasakojo, kad wiskas ten žmęsudegti. Iki sziol prauwo. tik wiens žmogus, koksai Miller, kuris stengėsi gel- bėti sawo szeimyną: įpuolė jis į wandenį isz walties ir prigėrė. Stengėsi su pagelba geležinkelio maszinos nuwezti ten ugnegiesi- nes prietaisais, bet wanduo už- semė wisą geležinkelį, taigi ne- pasisekė ten nukakti. Wiens ne- pažystamas žmogus, kuris sten- gėsi isz degancio Bound Brook pabėgti, tapo tos geležinkelio ma- szinos perwaziuotas ir wisai su- triuszkintas.

Baisus gaisras.

Troy, N. Y. dirbtuwę apikak- lių Stetheimero ir Co., nuo pa- mesto uždegto briežiuko, užside- gė kriuwa skudurų ir atkarpių ap- lietų su kerosinu ir nuo to tuojaus ugnis prasiplatino po wisą dirbtu- wę. Dirbtuwę toj dirbo isz wisu 350 moterų ir merginų; ant 5 užlų, kur pirmiausei užsidegė, dirbo 150 merginų, ant jų dra- bužiai pradėjo degti; isz baimės nebežinojo kaip gelbėti. Pri- buwę ugnagesiai pirmiausei tu- rėjo gelbėti merginas, kurios isz kambario iszbėgti negalėjo. Pri- state kopeczias prie langų, per kuriuos weržėsi laukan darbin- kės dirbtuwės. Gelbėjo kaip į- stengė, bet wisų iszgelbėti nepa- sisekė. Iki wakuriu 8 wal. isz- traukė 3 jau negywas, ir daugel sunkei apdegusių merginų, bet daugelio dar trukstą; mena, kad dar 20 lawonų sudegusių mergi- nų yra po griuwesiais sudegusios dirbtuwės. Bledį ugnies padary- tą rikuja ant 300000 dol. nero- kuojent jau gywaszczio tiek mer- ginų.

Užmuszejai Pearl Bryan.

Tolesni tyrinėjimai sudo pa- rėdė, kad atrasta be galwos Brya- nytė, apie ką buwo jau pranesza, tapo nužudyta, taigi parodymai Hollingworthienės buwo netei- singi, toje turbūt tuom norėjo isz- liuwsuoti dantų mokslinyczios studentą Jaksoną. Daktaras gi apžiūrėjęs kuną, nusprendė, kad galwa tapo dar gywai nukirsta. Daugel žmonių matė, kad užmus- toji tapo isz Cincinnati iszwežta studento Jacksono ir jo draugo Wallingo. Taigi juodu wien pa- sirodo kalti. Tuom tarpu bijosi, idant inirszę žmones neiszwerž- tų isz kalinio tų užmuszejų ir ne- nugalebintu jų sawiszkai, pirm- neng sudas paspės jiems bausmę nuspreiti.

Geležinkelio trukiai susimu- sze.

Netoli Centralia Ill. tarpe Don- galo ir Wetzingo, pasažierinis trukiai Illinois Central geležin- kelio susimuszė su taworiniu trukiui. Maszinista trukio, siun- tinių užžiūrėtojas ir du peczkuriai tapo užmuszti ir keliolika pasa- žierių likosi sužeistų.

Isz darbo lauko.

* Kastynėse Repulie exploda- wo susirinkę gazai. Explozijos tapo užmuszti 4 darbinjikai.

* Isz SACO, ME., raszo, kad czia 500 audėjų sustraikawo isz tos priezasties, kad prezidentas wietinės audėjų organizacijos ta- po nuo darbo praszalintas.

* Isz STANTON PA. raszo, kad czia mainose tapo užmusztas ja- nas lietuwys Karolius Aleksan- drawiczius, kurisai gyweno na- muose tulo lenko. Taigi, kada isz mainų pargabeno jo kunę, ansai lenkas nenorėjo jo į namus priimti, ileido į kambarį wien ta- syk, kaip atidareg pasimirusio skrynute, paregėjo 50 dol.

* New Castle Col. anglų mai- nose "Wulkan" atsitiko baisi ex- plozija. Wisi darbinjikai dirbanti szafteje prauwo, daugelis tapo wisai sudraskyti. 60 negywu dar- binykų iki sziol isz mainų isz- traukė, bet pasitiki. kad jų czia yra dar daugiau. Terp užmusztų daugiausei yra wokiszkų, anglisz- kų ir italiszkų prawardžių. Ar bu- wo czia ir lietuwiai darbinjikai, žinoti negalima, nes musiszkiai prawardes tankei permaino.

* CICHAGOJ 300 darbinjkių bicyk- lių dirbtuwės prigulincijos Uni- ted States Bicycle Co, antkam- po Peoria ir Harrison uylecios susztraikawo. Priezastis straiko yra ta, kad darbinjikai negalėjo sukompanija susitaikyti kaslink užmoke:zczio už darbą ant, teip wadinamų, sztukų. Kompanija pareikalawo palicijos apginimo darbinjiksams neprigulintiems prie unijos, kurie į wietą susztraika- wusių taps į darbą pakwiesti.

Taipogi susztraikawo czia su- kirpėjai siuwėjiszkos dirbtuwės Ulmano ir Silbermano, ant kam- po Monroe ir Franklin uylečių.

* Gywentojai miesto Whiting Ind. isz priezasties kad terp dar- binykų, žinoma praszciausei už darbą apmokamųjų, wietinių dirb- tuwų Stand and Company, at- sitinka pasztynės ir girtuokliawi- mai, pareikalawo nuo Kompani- jos, idant ji įpraszalintu tuojaus wisus neapszwiestus darbinjikus, ypacz gi atėiwus isz Maskolijos, Galicijos ir Wengrijos. Užžiūr- tojas dirbtuwų p. Burton žadė- jo reikalawimą miesto gywentoi- jų iszpildyti, tik teisinio, kad to tuojaus padaryti ne gal, nes ant praszalintųjų wietos sunku kitus atrasti. p. Burton sako, kad ant atliekamajį darbą bandė jis duoti darbinjiksams amerikiecziams ir kitokiems, bet nieks atltki ne- norėjo; atsiskak net airisziai. Jam teipogi pasiėlgimasanų pesz- tukų ir tamsunų nepatinka ir jis- norei juos praszalintu, tik ant jų wietos ne gali kitų surasti.

ISZ Lietuwiszku Dirwu.

Lietuwii Kataliku rupeszciai

Po wisą N. Angliją prasidėjęs lietuwiszkas krutėjimas nuo pats pradžių szitų 1896 metų pradeda wis aiskiaus apsireikszi. Brook- lyne N. Y. iki sziol noris apsigy- weno lietuwiszkas kun. Kraucziu- nas, dar negalėjo nieko daryti wietiniams lietuwiams. Brooklyno katalikiszkas wyskupas, nors pa- welijo twerti parapiją jau seniau- ri paszwentino priez Kalėdas par sawo swečia, kunigą isz Rymo, lietuwiams wietą bažnycziai, bet kun. Krauczuną laiko, regimai, ant iszmėginimo, prie bažnyczos Father Carall ant 6th str. Kad ant buwusio kitados kun. Juodi- sziaus labai apsiwilė, dabar pats wyskupas yra nepaprastai atsar- gus. Tenai lietuwiai turi wiltį wienokiai, kad greitame laike jų szirdingi geidawimai iszsiplidjs, kun. Krauczunas bus užtwirtin- tas ir teip wisą turės, kaip po kitas wietas. Jau wisokių baž- nytinių daiktų karszti lietuwiai katalikai naujai bažnycziai ap- rupino ant 1000 dolierių su wir- szum. Reikia tenni daug kantry- bės, ant walandėlės, kaip Brook- lyno lietuwiams, teip jų busin- cziam klebonui kun. Kraucziui.

Pradėjus apsireikszi gye- wime Brooklyno lietuwiszkai- katalikiszkai parapijai, karszcziai- si lietuwii troszkawimai bus nu- maldyti musų szalyje; bet tuom dar užganėdinimas dwasiszkų rei- kalų musų kraszte toli nepasi- baigs. Kada gi tuojaus musų krasz- tui neatbutinai yra reikalingi 5 szwiežii lietuwiszkii kunigai dar- binjikai toki, kuriems labiaus rupėtų apzwietimas ir gerowė žmonių, neng jų asabiszkas pel- nas. Bet tas mums neturi atimti drpsos, kad dar nenuweikėme daugelio, kas yra reikalinga, tik mus turi pastiprinti darbuose, jeigu žinome, jog daug jau atlik- ta. Jau teipogi tas, ką Naujos Anglijos lietuwiai padarė per pereinus metus, yra aiskiu už tikrinimu, kad atliks prideran- cziai tuos darbus, anie yra prie- szakyje. Daug dar yra musų szalyje wietų, kurioslaukia žodžio Diewo isztroszkia. Szimet Nauja- Anglija, užbaigiant metus, pasi- rodė su 5 lietuwiszkoms parapi- joms, yra wiltis, kad Diewu geriausiam laiminant, pabaigdami 1896 metus, turėsim lietuwiszkų parapijų du kart daugiau, o gal ir kur nekur ir lietuwiszkas mokyklastikrai besidarbuojenczias antapzwietimo musų brolių.

Kn. J. Žeb.

Lietuwiszkas kliubas.

Lietuwiai apsigyweg Union City ir Naugatuck pereitą metą uždėjo lietuwiszką kliubą. Pir- miausei tasai kliubas pasistengė įtaisyti wakarinę moksleinę, ir sanarijai jo nutarė ant užlaikymo mokintojo mokėti po 15 centų ant mėnesio, lankanti gi moks- lainę moka po 50 centų. Mieste ikisziol ne buvo wakarinės mok- slainės, bet dabar, prisidėjus kliubui, miestas dawė mokinto- ją, kuris mokina tris wakarų per sawaitę. Mokintiniai knigas gauna dykai.

Isz Waterbury Conn.

6 d. szio mėnesio aplankė mus didelė audra: lijo be paliowos nuo ryto iki szesztai walandai po pietų. Mieste wanduo iszgriwė daugel uylečių ir padarė dideliu- rewus; ant tulų uylečių buwo wandens per 3 pėdas; dugel dirb- tuwų negalėjo dirbti, nes wan- duo užsemė inžinus sklepuose; sklepus gywenamųjų namų wandua taipogi užlėjo. Waterbury, Conn. netrukus, iszeis lietuwis- zką laikrasztis: yra jau pargaben- tasi maszina, isz Bostono, pasiliku- si nuo pabegužio Zdanowicziaus. Iszduotojam bus: Kn. J. Žebrys, o redaktoriumi S. Senkus; ne- žinia dar kokį wardą duos tam laikraszcziai.

M. Domijomaitis,
27 Green str. Waterbury, Conn.

Isz Detroit, Mich.

Czionykszczioje lenkiszkioje Se- minarijoje atsitiko 9 dieną szio mėnesio pusmetiniai egzaminai isz lietuwiszkos kalbos. Geriau- siai iszdawusiams kun. Žindzius paskyrė tris downas. Egzaminai nusisekė dailiai. Pirmą downą: Dainas isz wisur surinktas—pae- me J. Czepononis, mokintinis fi- liozofijos; antra: Miežinio žodyną —M. Menkewiczius, mokintinis V klasos; trečia: Pasakojimai Antano Tretnijko—tekė J. Am- botui, mokjiniui IV klasos; Eg- zaminams pasiklausinėjo teip-gi kun. Žindzius.

Lekcijos lietuwiszkos kalbos tape įwestos szmet ir, jeigu wi- sados bus seminarijoje tiek lietu- wių, kiek dabar, pasiliks ant wi- sados. Pradžioje metų, lietuwis- zkos kabos, buwo 9, bet paskui du iszswažiao, o wienas pasida- wė už lenką, teip kad egzamina- dawė tik szes. Sziose dienose atwaziawo da wienas, ir dabar musu seminarija, drauge su mani- mi, skaito 8 tikrus lietuwius ir keletą sulenkėjusių arba apsi- metusių lenkais.

Per szį pusmetį lietuwiszkų lekejų buwo ant sawaitės trys: wiena paszwęsta gramatikai, an- tra skaitimai, apsakinėjimams ir lawinimuisi grynai ir gražiai kal- bėti lietuwiszkai, trečia — Lie- tuwos istorijai.

Kadagi lietuwiszkai gramati- kai wienos adynos ant sawaitės yra permažai, užtai antrame pus- metyje turėsim jos dwi adyni.

A. KAPAS.

Naujas lietuwiszkas laik- rasztis.

Baltimorėje, nuo pirmos dienos Balandžio iszeis naujas lietuwis- zkas laikrasztis po wardu "Kar- das", kurio mieriu bus apzwietia- mas žmonių. Iszduotojumi laik- raszczio yra p. V. Kartalius.

* "Vienybė" pranesza isz Wa- terbury Conn. apie negeisingą apsireiszkimą sawitarpinės neužkantos tarp lietuwų isz Kauno ir Suwalkų gubernijos. Kaunietis nekegczia brolio lietu- wio paeinanczė isz Suwalkų gu- bernijos ne mažiaus, kaip antai lenkas wokieczio. Liudnas tai labai atsitikimas, jeigu broliai, jeigu waiikai wienos motinos Lie- tuwos pradeda terp sawę nesie- kėti ir wieton drauge gintiesi nuo priesų sawo tautystes, wiens kito ne kenezia.

* Pereitą nedėlią kriminalisz- kame sude wien Baltimorės bu- wo 18 probų lietuwų ir lenkų. Taigi turbūt lenkai ir lietuwiai mažiausei supranta reikalą sawi- tarpinės sątaikos, nes norint kiti tautų czia kur kas daugiau, bet nė wiena tokiu daugumu pro- wų sudo neapsunkina.

Wisokios Žinios.

—0—

* Gywentojams Korėjos, jų ka- ralius, iszdawė paliepiimą, ku- riuomi uždraudžia wiriszkieska- sas neszioti. Taigi mat nors pa- wirszutiniszkai stengesi juos padaryti panasziais į europieczius.

* New Yorke užsidejo tam tik- ra kompanija, kuri rengiasi czia statyti namus ant 200 užlų; iki sziol augszciausi czia namai turi tik 20 užlų. Augsztis tų rengia- mų namų bus wiorstas augsztyti, taigi tris kart augsztesni jie bus už augszciausią iki sziol ant wi- so swieto Paryžiaus geležinį bok- sztą Eiffelio, turintį 1000 pėdų augszcio.

* Paszalpos žydams Komitetas apgarsino žinias apie iszeiwystę žydų isz Maskolijos. Nuo Sau- sio iki 30 Spaliu mėnesiui pereitų metų 19000 žydų iszskraus- tē isz Europos į Ameriką, isz tų 60 nuoszimčių puola, ant isz-

sikrauscziusių, isz Maskolijos o 40 nuoszimčių isz Lenkijos. Ta- me skaitliu iszskrauscziusių žy- dų buwo: 1092 amatinjki; wisa- gi likusi dauguma — tai perkup- cziai, tarnai ir paprasti darbin- kai.

* Didžiausias karsztis, kokį žmogus gal isztriwoti — yra 500 laipsnių Fahrenheito termometro, tai yra prietaisais mierawimui szil- lumos wartojemos Amerikcj. Pro- fesorius Chaubert ne kartą net po keles walandas iszbudawo pe- cziuose įkaiytuose iki 500 laip- snių. Didžiausias gi szaltis, kokį žmogus pakenze — yra 103 laip- sniai žemiaus zero, pagal tą patį termometrą. Tokį szaltį atrado 3 d. Sausio 1880 m. netoli sziau- rės žemės galo laiwinjikai isz- šių- sti ant suzezkiojimo prauwusio ant jurių laiwo Franklino.

* Po kaimus Szwedijoje ir Fin- landijoje pats ukinjikai įrengia wa- karines moksłaines augsztesnių moksłų. Mokintoją užlaiko pats moksłainių lankytojai; ukinjikai gi duoda ruimą be užmokėsio sawo namuose. Ukinjikai labai skaitlingai lanko tokias moksłai- nes. Szwedai nors jų nedaugiau už lietuwius yra, bet žmonių apzwietime jie, galima sakyti, pirmutinę wietą užima terpswie- to wieszpatszczų; todėl jie la- bai ir pagodojami Amerikoj ir czia užima geriaus apmokamas wietas neng musiszkiai. Kada mes pradėsim jų takais waik- szczioti?

* Berlyne su pagelba neseniai iszrasto profesoriaus Roentgeno buvo nuiminėjimo fotografijos daiktų atsirandanczių nematomoj, uždarytoj, wietoj (apie ką jau buwo paltalpinta "Lietuvoj") ta- po iszgydyta jauna siuwėja, kuri netyczia prarijo adatą. Paszauk- tas paprastas gydytojas nuspren- dė, kad czia jau daktarui ne lie- ka nieko daryti, nes bejeszkant adatos, ji turėtu pradurti pilwą. Kiti gydytojai pabandė pasinau- doti tuom nauju fotografiojimo budu. Isz tikro, nuimta fotogra- fija parodė, kad adata yra kai- rėje pilwo pusėje. Taigi užmig- dę su chloroformu ligonę, tie gy- dytojai drąsiai isz pilwo isztrau- kė tą adatą ir szįdien ta siuwėja jau su wisu sweika.

* Arizonoj, netoli Camp Apache tapo atrastos požeminės olos. Atradusieje jas iszpradžių turėjo slinkti per 600 pėdų, pak- ol isgriebė į didžiausią, kur atrado kaulus 4000 žmonių. Me- na, kad labai senie tie žmonės tu- rėjo czia užtrokszti nuo dumų, negalėdami isz tų olų laukan isz- eiti. Aplink apsigyweg indi- joniecziai, kuriems tos olos buwo nuo senė žinomos, su baimė pro- jas eina; je pasakoje, kad wi- duriuose tų olų yra ažeras su nuodingu wandeniu: kas to wan- dens užgėrė, sako, kad tuojaus numirszt. Dabartiniai atradėjai tų olų ažero jose ne rado.

* Statistika, t. y. moksłas apie wisokius atsitikimus, iszreiszkia, kad daugiausei nelaimingų atsitik- imų buwa ne Petnyczioj, nors žmonės tą dieną laiko už nelai- mingiausią, bet Panedėlyj; potam jau eina Petnyczia ir Subata, to- liaus gi Seređa ir Ketwergas; Nedėlioj — mažiausei buwa nelaimingų atsitikimų (turbūt delto, kad žmonės Nedėlioms ne dirba). Ant 10000 nelaimingų atsitikimų, widutiniszkai imant, iszpuola: ant Panedėlio—1674 at- sitikimų; ant Petnyczios ir Su- batos po—1638; ant Seređos — 1631; ant Utarnyko — 1577; ant Ketwergo — 1575; ant Nedėlios gi tik — 1269. Žinios czia yra surinktos nuo daugelio metų ir isz tų jau iszrastas widutiniszkas skaitilius nelaimingų atsitikimų.

Nelaiminga iszeiwu kelione.

Wokiszkas Petrolejinis (wazio- jentis wien kerosiną arba kaip Lietuwij wadina gazą) laiwas "Hermann" isz Flensburgo, paėme isz Liepojaus 100 maskoliszkų iszeiwų, bet sztejermonas norėda- mas ir ką nors uždribti, paėmęs nuo kiekwieno po 25 rublius, pri- ėmė dar 25 iszeiwus keliaujen- czius be paszpartų į Angliją, pa- slėpė juos apaczioj, kur petrole- jus sukrautas ir duris uždarė. Žinoma, garai kildami nuo petro- liejus pradėjo ten sloginti žmo- nis, taigi jie weržėsi laukan; stē- jermans, pamatęs, kad tuom tarpu atkako ant laiwo jį peržiūrėti maskoliszki žandarai, pabaugino paslėptuosius, kad juos su kirwiu nukys, jeigu jie ne nutils. Žmo- nės, iszgirde apie žandarų ir pa- bauginčių, nutilo. Žandarai jų ne- atrado ir laiwas iszplaukė. Kada juos atwėrė, buwo 6 jau negywi, ir kitus, priplaukus wokiszką rube- žių, su dideliu wargu gydytojui pasisekė atgairwinti. Hamburgo jurių užžiūros waldžios, isztrisiusios tą atsitikimą, atėmė nuo stejer- mano patentą, bet tuom-juk ne- sugražino gywasių tokiu budu nužudimų nelaimingų iszeiwų. Jie buwo daugume Lietuwos žy- dai.

Padekawonės.

Aptuėjau laikrodėlį ir kitus daiktus nuo Kelsch Noreiko & Co., už kuriuos jums siunczia szir- dingiausią acziu. Didei esu už- ganėdintas ir niekad nemisłiau gauti tokį gerą ir gražų laikrodė- lį. Užtai sz wisiems lietuwiams rodysiu, kad niekur nepirktu, tik- tai pas jus. Antanas Sadauskas Oglesby, Ill.

Szirdingai dėkawoja Kelsch, Noreikai & Co. už prisuntimą Siuwamos maszinos po wardu "Lietuwa". Yra tai puikiausia siu- wimo maszina, o kasztuoja tik \$21 (šitų už tokią maszingreiktą mo- kėti keliasdešimtis dol). Wisiems lietuwiams; reikalaujantiems siu- wamų maszinų, welijų pirkti nuo Kelsch, Noreiko & Co.

Wincentas Abakewiczius,
Box 731, Homestead, Pa.

PAJIESZKOJIMAI.

Pajieszkau sawo draugo Sel- westro Januszewskio, kuris pir- miau gyweno Chicago, o dabar- tes nežinau kur tebesiranda. Kas apie jį žinotu, teiks isz daneszi ant adreso szito:

K. Jankantas
4536 Goodspeed str. Chicago, Ill.

Pajieszkau sawo brolio Fran- ciszkas Budolowskio, paeinan- czio isz miestelio Wazgrių, Kau- no gub., Rasiniu paw. jau 5 me- tai kaip Amerikoje. Jis pats ar kas kitas teiks isz priduoti man jo adresą. Kolonija Budolowska, Box 214, E. Setauket, L. I., N. Y.

Motina pajieszko sawo sunaus, Jono Baczio, kuris jau 4 metai kaip yra iszėjęs į Ameriką. Jis pats, ar kas kitas, teiks isz duot apie jį žinią ant adreso szito:

Juozas Barczas
Kaimas Paiszlynyų, wolosties Szinkiczių, Pawieto Reseinių, gub. Kano.

Pajieszkau sawo draugų: Win- co Zukausko, paeinanczio isz kai- mo Skriaudžių, Weiwierių guino, ir Antano Paczioko isz kaimo Kuakinij, Budkos gmino; abudu Marijampolės pawieto, Suwalkų gub. Kas apie juos žinotų, arba je patys teiks isz atsiszaukti ant adreso szito:

Juozas Stacziokas, Box 236
East Setaukes, L. I. N. Y.

Kur buna Katrė Rageliutė, ku- ri mėnesio laiko kaip pribuwo isz Lietuwos į Ameriką. Ji paėina isz Suwalkų gub., Seinų paw. Metelių gm. kaimo Buckunų. Kas apie ją žino, teiks isz daneszi ant adreso szito:

Miss. Jiewa Ramziutė
Box 65 Bardwood Mines, Pa.
Cfo John Draugelis

Preke Pinigu.

Rublis in Rosija..... 53c
Marke in Prusus..... 24½c
Guldenai in Austrija..... 40½c
Frankos in Francija..... 20c

ISTORIJA Suvienytu Valstiju AMERIKOS.

(Tasa.)

WEIKALAI RYTUOSE. — Pradžią meto 1863 su-
tiko dvi didelės armijos Virginijoje, tokie pat
stovyje, kaip jos buvo dujų po kowai po Frederick-
sburgu. Lee'o armija turejo apemusi Fredericksbur-
ga, laike kada Potomac'o armija buvo ant siauri-
nes puses Rappahannock upes.

Galop Sausio Potomac'o armija liko atimta
nuo jenerolo Burnside ir atiduota po komanda Jo-
seph Aooker.

KOWA PO CHANCELORSVILLE. — Potomac'o ar-
mija tapo surinkta ir, galop Balandžio, Hooker sa-
ke, kad jo planas ne buvo užpultie ant drutu kas-
tyniu Fredericksburgu, bet pereitė Rappahannock,
ape dwidesimtis myliu angščiziu Fredericksbur-
go, ir užėdėdamas ant Lee'o susisėjimu su Richmondu,
priverstie konfederatus muszitis ant atwiro lauko.

Sutikmei su szituo planu, wisa Unijos armija
trauke Chancellorsville linkon, ape deszimt myliu
in lietwakarus no Fredericksburgu. Szitas priver-
tie Lee westie didesnia daly jo sylos szalyn no Fre-
dericksburgu ir eitie patiktie Hooker'a. Isz to pra-
sidejo didelės Chancellorsville muszitis. Sunkiausi
susiremimai tapo atlikti 2 ir 3 d. Gegužio. Szitose
imtyne konfederatai suteike baisia nuotra Unio-
s armijai ir Hooker tapo prispirts pereitė atgal
Rappahannock upia 5 d. Gegužio.

Sziaure labai dizekei pajuto szita atsitikima,
nes Hooker'o armija buvo dwigubai didesni, negu
pietines sylos: 90.000 priesaze 45.000. Unija nustojo
ape 17.000 užmusztu ir suzeistu.

Tame muszysje liko mirtinai suzeistas garsus
Stonewall Jackson per apsirikima, tamsoja, wieno
isz jo paties žmonių.

JENEROLAS PENNSYLVANIJOS. — Dabar Lee nus-
prende eitie ant siaures antra syk. Jis sutrauke sy-
las isz Pietu ir surinko sawo armija ape septyn-
desimtis tukstancziu wyru. Su szita galinga ir už-
sidegusios dwases armijos susitiko 1 d. Liepos 1863
m. ir prasidejo baisus GETTISBURGO MUSZIS.

Lee'o užduote buvo westie karia siaurines
walstijose. Sutikmei su szituom jis trauke Frede-
ricksburgu linkon ant Harpers Terry. Czia jis perejo
Potomac'a ir pasikele sziaures linkon ant Cumber-
land.

Unijos armija, dasiekusi Washingtono, trauke
prie Frederick City, Maryland'e. Czia Hooker li-
ko atstatytas no jo wietos per JENEROLA G. G.
MEADE.

Pryszakis Lee'o armijos dure prie Susquehan
nos ir paeme miestus York ir Carlisle. Potomac'o
armija skubinoj priesazi, idant patiktie ineananzia
syla. Dwi sylingos armijos susitiko 1 d. Liepos 1863
m. ir prasidejo baisus GETTISBURGO MUSZIS.

Szitas muszitis didžiausias isz wisos kares, trau-
kesi per tris pirmas dienas Liepos. Unijos armija
buvo drutai pastatyta terpkalnyje arti miesto.
Konfederatai užpuole ant szitos wietos su dideliu
smarkumu ir narsumu, laike 2 ir 3 dienas Liepos,
bet kiekwiens syki liko atstumti. Konfederatai
nustojo užmuszti, suzeistu ir prapulusiu suwirszum
trisdesimtis tukstancziu wyru.

Lee atsitrauke po szitam musziumi. Jis perejo
atgal Potomac'o upia, trauke link Shenandoah lo-
mos ir apistojio pietinej puseje no RAPIDAN. Po-
mac'o armija seke juos ir sustojio ant sziaurines pu-
ses Rapidano. Szitokeme padejime dwi armiji isz
buwo wiena priesz kita, be jokios swarbios weik-
mes, per likusi laika 1863 meto.

WEIKALAI WAKARUOSE. — Pradžioje 1863 m.
Wakaruose buwo dwi Unijos armijos. Buwo Cum-
berland'o armija po wadowystia Rosecranz'o, prie
Murreesboro.

Sziaurineje Mississippi buwo Tennessee armija
po jenerolu Grant. Ji laike linija Memphis ir Char-
leston geležinkelio, deszineje no Memphis ir kaire-
je no Corinth'o. Konfederatai armija pastatyta
prieszais Grant'a, buwo po jenerolu Pemberton,
kurs laike linija Tallahatchie.

ATIDARIMAS UPES MISSISSIPPI. — Buwo dideli už-
duote armijos po jenerolu Grant'a atidarytie upia
Mississippi. Po paemimo konfederatu drutwicziau:
Salos No. 10, Columbus ir Memphis ir atidarimo že-
mosios Mississippi per paemima New Orleans, wis-
kas buwo reikalinga del atidarymo Mississippi, li-
ko tik pamitie sudrutintas wietas ant upes Vicks-
burg ir Port Hudson.

Jenerolas Grant, pabaigoje 1862 meto, jau bu-
wo isziuntias kolumna po jenerolu W. T. Sher-
man del sumuszimo drutwicziau žemeje in Szi-
aurio nuo miesto, bet jos pasirode per stiprios del pa-
emimo.

Anksti 1863 m. Grant nugabeno sawo armija
in wakaru pusia no Mississippi ir apistojio prie Mil-
likens Bend, kelias mylias in sziaure no Vicks-
burg. Menesia Wasaris ir Kowas tapo praleisti ant
meginimo keletos planu del paemimo konfederatu
drutwicziau.

Drusus ir pasekmingas planas, kuris tapo pri-
imtu, buwo tai ingyjinias transportu del perejimo
Vicksburgu bateriju, laike kada armija eis žemyn
ant Wakarines puses upes Mississippi prie tolimo
Vicksburgu; tada persikeltie transportuose in ryt-
nia pusia ir užpultie ant drutwietes isz užpakalio.

Szitas planas tapo iszpilditas su pasisekimu.
Transportai prabego baterijas naktyje 22 d. Bala-
ndžio. Nedelia paskiau armija perplauke prie užta-
kos GRAND GULF ir isz ten ejo in užpakaly Vicks-
burg'o.

Laike szito keliawimo, Grant pasitiko ir su-
musze Konfederatus po wadowystia Pemberton.
penkiuose musziuose. Tada Pemberton atsitrauke
in sawo žemiasias drutwietes Vicksburg ir Grant
užpuole jas.

Apgulimas Vicksburgu traukesi perseszias ne-
delias. Pemberton tikejosi, kad Jenerolas J. E.
Johnston, kuris sukinejosi aplink užpakalinia Uni-
jos armija su maža syla, isziuosuos jy. Johnston
ne galejo nieko padarytie. Vicksburgu garnizonas
turejo badetie ir pasiduotie. Pemberton pasidawe
ant iszlygu, 4 d. Liepos 1863 m. su dwidesimtis
septyniais tukstancziais kalinu.

Kada Grant laike užpulta Vicksburga, jenero-
las Banks, kurs užime wieta Butlerio, komandoje
Gulf armijos, apgule Port Hudson. Ta wieta nega-
lejo butie pergaleta, kol ne buwo pabaigta su
Vicksburgu, teip ji buwo paduota 9 d. Liepos. Per
szituos weikalus upe Mississippi liko atidaryta kiau-
rai wiso jos ilgumo.

Paemimas Vicksburgu inwyko wienu laiku su
neiszriszta kowa Gettysburgu. Szitie pasisekimai
padare didzius džiugsmus kiauurai wisos sziaures;
nurode daug pasekmingesny pergaletima negu ka-
da pirmiau.

ROSECRANZ'O KARIAWIMAS. — Cumberland'o ar-
mija, po Rosecranz'o, gulejo Murreesboro iki Bir-
želio 1863 m. Tada ji pasikele pietu linkon. Bragg
atsitrauke priesz ja ir sugryzo atgal ant Chata-
noga. Keliose inwykusiose imtyne, Unijos armija
pergaletio.

Weikalai pietineje Tennessee traukesi iki wi-
durio Rugsejo. Tada Rosecranz persikele per Tennes-
see upia. Kolei jis apsisedo Chattanoogaje (apleis-
toje no Bragg'o) su dalia sawo sylos, konfederatai
intrauke jo didiaja armija in dideli muszi Chicka-
mauga, kelios mylios in pietus nuo Chattanooga.

Chickamauga muszitis tapo atliktas 19 ir 20 d.
Rugsejo. Unijos armija liko pamuszta. Bet jenero-
las G. H. Thomas muszisi teip twirtai, kad jis ga-
lejo atsitrauktie ir susidrutintie Chattanoogaje.

Braggui pasiseke uždarytie Rosecranz'o ar-
mija Chattanoogaje ir bewiek iszmarino badu. Bet
SHERMAN pribuvo su karumena isz Vicksburgu ir
HOOKER atwede isz Virginijos. Grant liko pastati-
tas komandoje wisu wakarinu armija ir inwyko in
Chattanooga.

Apgulimas Chattanooga buwo pradetas su di-
delia kowa. Tai buwo pradeta 23 d. Lapkriczio ir
tensesi per dwi dienas. Konfederatai tapo užpulti
prie LOOKOUT MOUNTAIN'o ir ant Missionary Ridge.
Jie liko pamuszti ir priversti begtie in pietus.

Sekantis dalykas atliktas per Granta buwo
nusiuntie Shermana iszliuosuotie EAST TENNESSE.
Ta apigarda buwo apimta per armija Burnside'o,
wasara 1863 meto. Bet Longstreetui pasiseke užda-
rytie Burnside'o armija mieste Knoxville. Long-
street tapo atstumtas muszoje (30 Lapkriczio) ir
kaip jis dagirdo ape pasikelima Sherman'o, jis
atsitrauke in Virginija. East Tennessee, kurios gy-
wentojai daugiausei buwo Unionistai, buwo po to
ilgai laikoma per Unija.

WEIKALAI PRIEŠZAI CHARLESTONA. — Balandyje
1863 metuose, admiralas Dupont nuplauke isz
Port Royal, South Carolinoy, su laiwynia isz gelež-
niu szarwu del paemimo Fort Sumpter ir Charlesto-
no. Geležszarwiai užpuole ant twirtynes 8 d. Ba-
landžio, bet liko teip labai suzeisti no dideliu szu-
wiu, kad jie turejo atsitrauktie.

Laike wasaros, sylos žemine ir wandenine, poje-
nerolu Gilmore ir admiralu Dahlgren, užpuole ant
apsaugu Charlestono, bet be pasekmes. Užpuolimas
ant Fort Wagner ant salos Morris buwo atstumtas
su dideliu atmuzsimu.

Potam Gilmore pawerte Fort Sumpter in kru-
wa griuwesiu, bet garnizonas dar laike žemiasias kas-
tynias su didelimis ir ilgonis kanauolemis. Gilmore
mete bombas in Charlestona. Szitos weikmes wisos
ne nuwyko.

MAIŠZTAS UŽ PASZAUKIMA. — Laike kongreso
sesijos, kuri pasibaige Kowo menesyje 1863 m.,
istatus po wardu "konskripcijos aktas" inėjoin syla.
Pasiremdamas ant szito akto, Prezidentas liepe pa-
szauktie tris szimtus tukstancziu wyru. Szitas da-
wede iki maizztui mieste New York City (13 d.
Liepos), per kury szimtas penkesdesimtis žmonių
gywaszio nustojo ir labai daug turtu liko panai-
kinta.

Galop 1863 meto Unijos sylos turejo apwal-
dia upia Mississippi, walstijas: Missouri, Arkansas;
Kentucky ir Tennessee ir didelia daly walsties
Mississippi, Louisiana ir Florida.

VI. Kariawimas 1864 meto.

WEIKALAI VIRGINIJOJE. — Virginijos kariawi-
mai 1862 meto prasidejo Gegužio menesyje. U. J.
Grant tapo lieutenant — jenerolu ir komandierium
wisos armijos. Jis paliko Shermana komandoje wa-
kariniu sylu ir pernesze sawo didiaja kwatiera
prie Potomac armijos, kuri da buwo po komanda
jenerolo Meade. Jenerolas P. Sheridan tapo pas-
kyrtas in komanda kawalerijos.

Gegužio menesyje 1864 m., Lee wis da saugo-
jo Rapidano linija. Potomac'o armija pasiseke per
Rajidano 4 d. Gegužio ir patiko Konfederatus asz-
treime ir kruwine muszysje ant wietos pramintos
Wilderness. Imtyne traukesi atpi per tris dienas
be jokio nulemimo, ant katros puses pulspergale.

Grant dabar megino su dalia sawo kariawos
eitie ant Richmondo. Lee pasiskubino greicziau ir
sugule sawo armija Spottsylvaniajoje už apkasu.
Potomac'o armija per dwi nedelias stenges pamtie-
tas kastynes. Geriausei pasiseke jenerolui Hancock,
kurs paeme daly Konfederatu linijos ir paeme ape
keturis tukstanczius in nelaiswia.

Pamatias meginima prie Spottsylvaniajos, Grant
ejo su kita dalia sawo kariawos insigaucie terp
Lee ir Richmondo. Bet Lee užejo jam už akiu
North Anne'je.

Tokis pat atnaujintas keliawimas atwede Po-
tomac'o armija prie linijos Chickahominy upes.
Cze jie patiko druta atremima kowoje Gold Har-
bor. Atradias, kad nagalima dasiektie Richmonda isz
sziaurines puses, Grant permaine sawo plana. Jis
perkele sawo armija per James upia. Lee tada
atkrito atgal in apkasus Richmondo ir Petersburgo.

Wisokios kowos no Rapidano iki James upes
yra pramintos "Overland Campaign", kas reiszkia,
kariawimas ant žemes.

(Toliaus bus.)

APIE ŽEMIA ir KITUS SWIETUS,

JŲ BUWI ir PABAIGA.

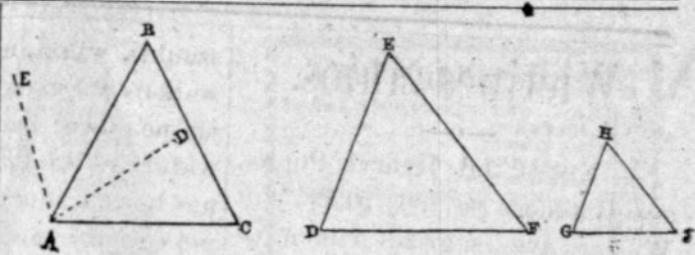
Pagal Heilperna.

(Tasa.)

KOKIU BUDU GALIMA ISZMIERUOTI DIDUMA IR TO-
LUMA MENULIO ARBA ŽWAIGŽDES NUO ŽEMES.

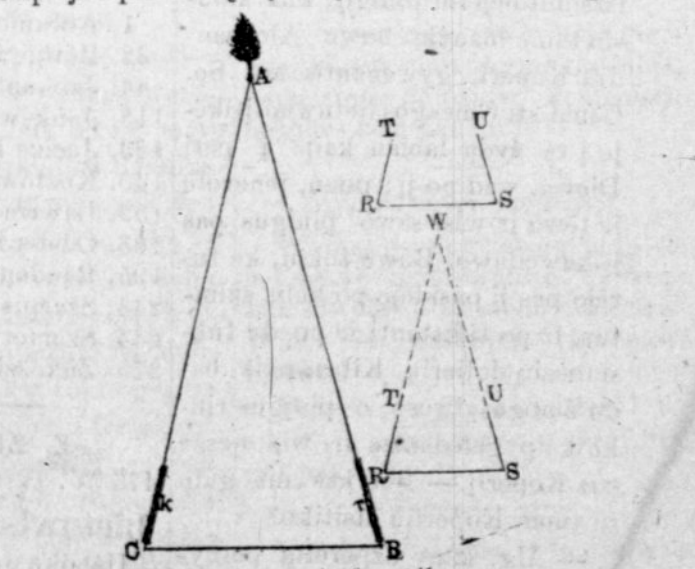
Ne wienas gal nusijuoke klausydamas, kaip
kalbame apie ta, kaip toli nuo žemes iki menulio,
iki saulei arba iki žwaigždei. Pakol dar kalbėjome
apie žemę ir jos didumą, tai nors kiekwienas supra-
to, kad ja iszmatuoti ne lengwa, tai wisgi gal k ek-
wienas sutiko, kad jeigu ja galime aplink apwaziuo-
ti, tai ant galo ir iszmatuoti, nors tai sunku, wis-
gi dar galima. Bet koku budu iszmatuoti didumą
saules, menulio arba žwaigždes, arba atrasti jų to-
lumą nuo žemės, jeigu nieks iki jų niekada nenuė-
jo ir nuėiti ne gal, jeigu ne galima iki jų nutiesti nē
szniuro, nē iszmatuoti su werpėde. Wienok, nors
taip ant pirmo pažwilgio rodosi tai daiktui negali-
mu, bet ta iszmatuoti galime ir tai ne per sunki.
Ir didumą žemės galima iszmatuoti wisi ne reika-
laujant apwaziuoti aplink ja ir tai daug lengwiau-
s, neng mieruojant su werpėde. Gal kiekwienas matē,
kaip matininkas, mieruodamas žemę, arba inžinie-
rius wesdamas kelią, arba naminėdamas plianą,
iszmieruot su szn. uru arba su lenciugu tik wieną
linija, o paskui žiuredamas per žiuroną pritwiri-
wintą prie trikojo, wisą aprokuoje ne mieruoda-
mas isz kitų szalių, jau be szniuro ir mieros; to-
kių budu galima iszmieruoti žemės plotą daug
lengwiau, greicziau ir teisingiau, neng ta darant
paprastu musų žmonių budu su werpėde. Kaip ta
reikia daryti, aiszkie iszreikszi ne galime, nes idant
ta prideranciai suprasti, reiktu pirma pažinti platu
moksłą apie matawina, wadinamą geometrija. Czia
norime wien iszaiszkinti, kad tasai iszmatawimas ne
teip sunkus, kaip mums ant pirmo pažwilgio rodosi.
Kas nori ta gerai suprasti, priwalo pats iszbandyti
ka žemiaus nurodymese, jeigu gi kam supratimas
butų per sunkus; tasai tegul ta apleidę, skaito ta,
kas bus toliaus.

Apie trikampių, jų kampų ir szo-
nus. Papieszkite sau ant popieros 3 tiesius bruk-
sznius teip, idant jie trijose wietose susieitu, kaip
tai yra ant paweikslėlio 7; turėsite tasyk trikam-
pi. Kiekwiename trikampiye turime wisada tris
bruksznius, kurie trijose wietose susidure, paweik-
slan, musų papiesztame trikampiye (pawek 7)
turime wieną bruksznį besitiesenti nuo wietos A
i wietą, ant kurios yra litera B, arba, tiesiog sa-
kant, bruksznį AB; antras bruksznis tame trikam-
piye yra persitiesentis nuo B iki C arba, tiesiog sa-
kant, bruksznis BC; triaczius bruksznis tiesiesi
nuo C iki A, arba CA. Kiekwienas bruksznis ta-
me trikampiye wadinasi trikambio szonu, taigi
kiekwiename trikampiye turi but trys szonai. A-
part szonų turime dar tris kampus arba kerczias,
paweikslan, wietose B, tarp bruksznių AB ir BC
yra wiena kertė, arba kampas; tokiu jau budu
tame trikampiye turime antrą kampa wietoje C
(tarp brukszniu BC ir AC); treczias kampas yra
wietoje A (tarp szonų arba sienu AC ir AB). Todel
trikampis arba trikertis tokį turi wardą, kad ja-
me wisada yra trys kampai arba kerczios. Wisi
szonai arba sienos trikambio gal but wiena kitai
lygi, t. y. gal jos turėti wisos wienokį ilgį, arba
gal but ir nelygios, kaip panorėsim juos papiesz-
ti; teipiau ir kerczios gal but wiena kitai lygi ar-
ba ir nelygios, nes kiekwiens siena gal but mažiau-
s ar labiau pasilenkusi i szalį kitos ir tasyk terp
labiaus pasilenkusiu szonų arba sienu atsisras ma-
žesne kertė arba kampas, arba mažiaus pasilen-
kusios, tasyk terp jų atsisras didesnė kertė arba
kampas. Jeigu paweikslan, widuryj musų trikam-
pio (paweksl. 7), wietoj bruksznio AB, nupiesztu-
me tiesų bruksznį, iszeinantį isz wietos A arcziu-
szo no AC, kaip tai ant paweikslėlio rodo bruksznis
AD nupiesztas sutraukomis, tai tasai bruksznis bu-
tu labiau pasilenkęs i puse AC sienos neng bruk-
sznis AB, arba kitaip sakant, bruksznis AD su tri-
kambio siena AC padarytu mažesnę kerczia, siau-
resnę neng atsidrantanti tarp AB ir AC. Prieszingai,
jeigu isz lauko trikambio nupiesztume bruksznį isz
wietos A, teip kaip tai rodo bruksznis AE, pada-
rytas sutraukomis, tai tasai bruksznis su trikam-
pio siena AC padarytu platesnę arba didesnę ker-
czia neng ta kokia yra terp trikambio sienu AB ir
AC. Taigi kampas, arba kerczia darosi isz pasi-
lenkimo sienu, tarp kurių jis atsidara; juo tos
sienos mažiaus pasilikusios, juo kerczia bus pla-
tesnė, taigi ir didesnė; juom gi labiau pasilenks,
juo kerczia bus mažesnė. Papieszkime dabar du
trikapius: wieną mažesni, kitą gi didesni, wis
tiek kiek kartų wiens bus didesnis už kitą (wis
tiek kiek kartų, sienos wieno bus trumpesnės už
sienas kito). paweikslan kaip tai yra ant 8 pa-
weikslu, bet teip, kad abudu trikampiui turėtu
nors dwi kerczias saulygias t. y. idant siena HG
butų tiek jau pasilenkusi i szoną GJ, kaip siena
ED i szoną DF, ir idant szonas HJ butų tiek jau
palinkes i puse JG kaip szonas EF i szoną FD.
Tasyk lengwa persitikrinti, iszmierawus, kad jei-
gu szonas EF bus du kart didesnis už szoną FD,
tai ir szonas HI bus du kart didesnis neng JG.;
jeigu gi pirmaji trikampi papieszime teip, kad
szonas EF bus trissyk ilgesnis už szoną FD, tai ir
szonas HI bus teip jau 3 kart ilgesnis už szoną
IG; jeigu EF bus 5 syk ilgesnis už FD, tai ir sie-
na HI bus 5 syk ilgesnė už IG ir tt. Teip wisda-
da bus. Taigi, jeigu bepieszdami du trikapius
tėmysime, idant juodu turėtu po du ligiu kampai,
tai nors su wisu nežinotume kokio ilgio bus jo
sienos arba szonai, tai galime jau pirma tikrai pa-
sakyti, kad wiename trikertyje arba trikampiye
wienas szonas arba siena bus tiek kartų ilgesnė už
antrą, kiek kartų antrame trikampiye, aname
panaszame, taipogi wienas szonas bus ilgesnis už
antrą. Papieszkite keletą trikampių, arba isz-
kirpkite isz popieros bet tokius, kad juose wis
du kampai butu lygus, o lengwai persitikrinte,
kad su jų szonais wisyra teip, kaip jau paminėjo-
me.

Jeigu iszkirpsime isz popieros du trikapius,
tai lengwai galima persitikrinti ar juose yra dwi
kerczios lygios, reikia wien wieną padėti ant kito
teip, idant wieta G (paweksl. 8) gulėtu wietoj
D ir idant szonas GI gulėtu lygiai ant szono DF,
(nieko ne kenke, kad G lyra trumpesnis neng DF).
jeigu dwi kerczios wietose D ir G bus lygios, tai,
uždejus wieną ant kito, szonas GH turi pulti tie-
siog ant szono DE ir lygei prie jo prigulti wisoj
sawo ilgumoj (iki E wienok ne pasieks, nes szo-
nas GH yra trumpesnis už szoną DE); jeigu isz
tikro priguls t. y. jeigu szonas GI gulės ant DF,
o szonas GH guls tuo paczioj wietoj kur szonas
DE, tai galime sakyti, kad kertės arba kampai
wietose D ir G wiena kitai yra lygios. Tokiu jau
budu iszmieruoti galime ir kertes wietose F ir I,
dedamė wieną trikampi ant kito teip, kad wieta I
pultu i wieta F ir kad szonas arba siena IG pri-
gultu lygei priesienos FD; jeigu siena IH priguls
lygei prie FE, tai kertės tos arba kampai bus wie-
na kitai lygios. Iszkirpus sau tokius trikapius
ir persitikrinus, uždedant wieną ant kito, kad du
isz jų turi po 2 lygias kertes arba kampas, ta
kart mieruodami jų sienu ilgumą, pamatysime, kad
siena EF bus wis tiek kartų ilgesnė už sieną FD,
kiek kartų siena HI bus ilgesnė už sieną IG. Len-
gwa ta suprasti, kad teip tur buti, nes antras
trikampis yra wisai panaszus i pirmaji, tik mažes-
nis ir wiskas jame tiek jau kartų bus mažesnis, kaip
ir pirmame. Tai wisai tas pats, kaip jeigu žiure-
tumėte i fotografiską paweikslą arklio ir i gywa
tą patį arkli; nors ansai nuimtas paweikslas yra
mažesnis, bet wisgi jis tur but panaszus i aną gy-
waji, nuo kurio tasai paweikslas tapo nuimtas,
nes wisos dalis kuno arklio ant paweikslu bus
tiek jau syk mažesnis už kitas dalis kaip ir gywojo, kiek
kartų paweikslan galwa gywojo arklio bus mažesnė už
koją, tiek kart bus ji mažesnė ir pas arkli ant fo-
tografisko paweikslu, nes kitaip paweikslas ne bu-
tu panaszus. Teip ir antrasis trikampis ant 8 pa-
weikslėlio, nors mažesnis už antrą, bet wisai jam
panaszus, wisai teip, kaip kad butu sumažintas pa-
weikslas, taigi kiek kartų wienas szonas bus ilges-
nis už kitą pirmame trikampiye, tiek jau sykų
ir atsakantis szonas antrojo bus ilgesnis už kitą.

Kaip iszmieruoti tolumą? Jeigu supra-
tote gerai, ka iki sziol kalbėjome apie trikapius,
tai dabar jau lengwai suprasite kaip galima tolumą
iszmieruoti. Daleiskime, kad stowime ant lauko ir
norime iszmatuoti, kaip toli yra nuo mus iki isz-
rinktam medžiui arba kalnai, prie kurio priėiti ne
galima (atsitinka, kad negalime priėiti prie kokios
wietos, nes ja nuo mus atskiria status kalnas, upė
arba jeigu ji labai nuo mus toli yra. Ant paweik-
slėlio wietoj A turime medį, pats gi stowime isz-
tolo, paweikslan wietoj B ir norime žinoti kaip
toli yra nuo B iki A, neprieinant prie tos wietos.
Deltu painkime lazda, arba dar geriaus pastą du-
delę ir numieruokime su ja i medį teip, kaip kad
mieruotume su karabinu tiesiog i tą medį, t. y.
teip, kad žiuredami wiena akia per tą didelę ma-
tytumę medį; ant paweikslėlio ta dūda paženklin-
ta yra litera r; ta lazda arba dūda padedame teip
nukreipe, kaip pirma kada per ja mieruotume i
medį, nenukreipdami nē ant plauko i szalį (kad
sunku yra teip lygei nuteikti nenukreipus nē tru-
putį i szalį, todel mainikiai turi tokius dūdas pri-
twirtintas prie trikojo, bet teip kad jas galime
sukineti i szalis). Teip padarė pereiname i kitą to-
limą szalį (wis tiek i katrą puse), nuo katros ta
medį teipogi gerai matome, paweikslan i wieta C
ir darome tą patį, ka ir pirma, t. y. padedame
lazdą arba didelę teip, kad ji but tiesiog i musų
medį nukreipta, teip, kaip karabinas jeigu isz jo
norėtume i tą medį pataikyti (ant paweikslėlio pa-
ženklinta ta didelė prie C litera k); paskui tolumą
ant žemės nuo C iki B iszmieruojame su mastu;
daleiskime, kad iszpuolė mums 18 mastų. Taigi tos
nukreiptos i medį lazdos arba didelės draugės su
musų iszmieruotąja su mastu, žinoma, jeigu prie to
pridėsimė ir tą, ka musų akys mato ir toliaus už du-
deles iki pats medžiui, turėsimė tris bruksznius
(AB, BC, CA), arba kitaip sakant, turėsimė trikam-
pi, kurio tikrai sakant ne matome, nes musų lazdos
arba didelės ne siekia iki medžiui, bet galima tą
lengwai ir teip suprasti. Dabar ant popieros nupie-
szime bruksznį kokio nors ilgumo, kaip antai 1
colio ilgio ir prie jo pieszeme du bruksznių tiek
jau prie jo pasilenkusios, netruputį ne daugiau nē
mažiaus, kaip tuodwi lazdos gulinčios ant žemės yra
pasilenkusios i szalį brukszniu CB, teip kaip tai
matome ant paweikslėlio 11, kur bruksznis US yra
teip jau pasilenkęs i szalį brukszniu SR, kaip laz-

da r i szalį brukszniu CB, t. y. daro su ja tokį jau
kampą, o brukszniu TR yra teip jau palinkes i szo-
ną RS, kaip lazda k i szoną brukszniu CB. Tuodu
brukszniu ant popieros paiginame teip, kad juodu
susitiktų, kaip tai matome ant paweikslu 11, kur
tuodu brukszniai susėina wietoj W.

(Toliaus bus.)

Wietinės žinios.

— Koksai tai Henryk Popka, apsigyvenęs po nr. 5139 ant Western ave., sugrįžęs namon pasigere, kaip tik pati pradėjo jį bausti už girtuoklystą, pagriebė katilą su verdančių vandenių ir apliejo paciją. Tą padaręs, paliko apmirusią moteriszkę, o pats paėmęs su savim vaikų išėjo iš namų ir daugiausia nepargyžo. Moteriszkę kaimynai rado apmirusią. Ji apskundė savo vyrą.

— Apsigyvenęs po nr. 3233 ant Clark ul. vežėjas Kochler, norėdamas įgriepti pacijos turus, stonęjį papirkty koki ten wal kioza Meade, kad jis užmūstytų jo paciją ir dvejotą vaikų, užtatai žadėjo užmokėti 1000 dol. Meade neda apsiėmė, bet apie wiską pranezė policijai. Kada atėjo užbaigti derybas, Meade pasakė, kad jisai pats neturėjęs laiko, bet atsiųsęs savo draugą, kurisai wiską atliks; draugas atėjo, bet buvo tai persirėdęs policijantas, tam wel Kochler, kaip ir anam Meade, davė tuos pacius įsakimus. Todėl tapo areštuotas.

— Sunus žinomo Chicagoj gyvulių prekėjo, Louis Pfaelzer wazėwo per miestą ul. Emerald ave. netoli nuo kampo 25 ul. sustabdė jį du nepažįstami žmones ir papasakojo, buk jo tėwas tapo ant ucylosios perwažiutos ir nugabentas į wieną iš netolimų aptiekų. Pfaelzer paėmė tuos žmones drauge ir sawo wežimą, idant jam parodytų kelią, kur jo suwažinė tasis tėwas atsiranda, bet wos nuwazėwo keletą warsnų, wienas iš tų nepažįstamųjų išsitraukė rewolwerį ir atėmęs į krutinę palie pė nesikrutinti ir pats išsjeszkojo keszenius, iszėmė maszną, kurioje buvo 2000 dol. Tą padarę tuojaus abada nuo wežimo nuszoko. Policijai szioi neatrado tų užpuolių.

— Ant ul. Fifth ave. po nr. 2617 gyweno su sawo pacia Szweicaras Schuetz. Turi juodu jau dvejotą vaikų. Pereitą subatą, pargrinžusi namon pati rado vyrą pasikorusi; nukirpus wjwę jį nuo myrio iszgelbėjo. Užtatai wyras pasistengė jai atlyginti. Nedėlioj Schuetziene miegodama drauge su waikais naktįj padubusi pamatė, kad wyras, laikydamas blekinaite su kerosinu, laisto ją ir waikus be mieganczius su kerosinu, noredamas paskui padegti, nes ir briežkus laikė jau kitų rankoj. Paszoko tuojaus ir nustumus wyrą padarė riksmą. Isz sigelbėjusi tokiu stebkingu budu, jau nenorėjo su wyrą gywenti, bet paėmusi waikus nelaiminga moteriszkė iszsikraustė isz sawo namų.

Chicago Lietuvos sawo pinigų padawanajo žydai.

Musų lietuwiai niekam teip nepasitiki, kaip žydams. Chicagoje yra keletas žydų, kurie užsiima pardawinėjimais szifkorezų ir iszsiuntinėjimu pinigų; smarkiausiu tame biznyje buwo Aleksandra Koperl, gywenantis ant So. Canal st. Chicago lietuwiai įtikėjo jį tų žydų labiau kaip į patį Diewą, wadino jį: ponu, jenerolu ir tėwu ir wisi sawo pinigų pas rėjo pas jį pasidėję po kelis szimtus, ir po tukstantų ir po du tukstanczių dolierių. Kitas pats badu žmogus dwėso, o pinigų rinko kaip gelėdamas ir wis neszė pas Koperlį. — Bet kas ant galo su tuom Koperliu atsitiko?

— Ugi sztai užpėrtai petnyczia, 14 dienų szio menesio, iszgrido wargzai lietuwiai, kad jų namylėtas Koperlis jau keturios nedelios, kaip sudilo drauge ir su jį pinigais. Isz wisių užkabarių susirinko prigauti žmones prieszai Koperlio banką ant Canal st., ir pradėjo rėkti, werkti, keikti, ir

szaukti, wyrai, moter.s su, mažais waikais ant rankų, bet Koperlio jau ne buwo: banka uždaryta, ir widuryje tiktai žydo tarnai. Žmones bewiek murus to žydiszko namo grauzė ant langu karstėsi, praszėsi sugražinti kruwinai uždirtus pinigus; bet jau ne buwo kam juos atiduoti. Dabar jau tie wargzai pažino, kad žydas ne tėwas: patol buwo tėwu, pakol ne turėjo pilno majszo, bet kada jau lietuwiai tą maiszą kaupini sawo doleriais prikrōwė, tada jų žydiszkiis tėwas iszwažėwo sau su pinigais pas sawo Abrahomą. Dabar jau jis gali sau apsiėiti ir be lietuwų.

Mes jau nuo trijų metų žinojome, kad tasai žydas kokią nors gražią dieną dums isz Chicago su lietuwiszkais doliariais. Kelis syk stengemės prasergeti sawo žmonis, idant netikėtu ir nakisztu sawo kruwinai uždirtu centų. Bet kur tau! musu žmonės sawiems netiki; jie tiktai žydams tiki! Pasikutinį syk, kada pranezėme, kad žylas žydas bankrutija, tai daugumas isz lietuwų pyko ant mus, sakė, kad nekaltai jų tėwo garbę plėzome. Žydas stengėsi mus paduot po sudu už gadinimą jam biznio. Žinoma, jeigu tada butu buwęs paminėtas waldas arba nors adresas, tai žydas butu galėjęs įkasti mus, nes Amerikos tiesios asztriai baudžia už gadinimą kitam biznio.

Taigi jau nors dabar turėkite protą ir saugokitės kitų žydų, nes szitas atsitikimas ne pirmas: toki jau žydai apwogė szimtus lietuwų neperseniai: Philadelphiaj, New Yorke ir kituose miestuose. Dabar norš saugokitės žydų, nes jie yra ant to sutverti, idant „gojus“ apgaudinėti.

Isz Politikos.

Atėinanczią petnyczia, 28 d. Wasario bus senatorijalszkos primacijjos, ant kurių wisi lietuwiai priwalo eit balsuoti. Wietal balsawimo bus po nr. 808 35th ul. tuojaus už „Police Station“. Atidaryta bus nuo adynos 1mos po pietu iki 7tos wakaro. Kiekwienas lietuwys, kuris nori sulaukt geresnių laikų Amerikoje, kuris jaučesi žmogumi, priwalo eit balsuoti, Lietuwiai kaip gywi, da niekad nebalawo ant primacijų. del to ir nežino kaip jose balsuojesi. Už tai, idant neapsigauti balsawime, idant į wietą sawo tikieto neprimti swetimą ir ne atiduoti balz sawo neprieteliams, geriausei bus, kad kiekwienas ateis į musų redakciją ir pasiims tiketus.

DIDELIS Mass-Miting.

Nedėlioje, 23 Wasario tuojaus po sumai, bažnytineje saleje bus didelis mass-mitingas wisių Chicago lietuwų. Yra labai swarbus dalykai. Delto yra užpraszoama kodaugiausei lietuwų susirinkti. Kn. M. KRAWCZUNAS.

Gromatos ant paczto.

1. Abramowitz N.
32. Butkiewicz Leo.
44. Jankant Adam.
115. Jankiewicz Alex.
123. Jucius Peter.
140. Kozlowski Michal.
152. Lawrinowits Stepan.
183. Ożelis Franciszek.
195. Raudenius Jonas.
243. Szarpis Anton.
244. Szemotis Jan.
270. Zukoszius Kaz.

E. ZENIEWSKIS.

476 W. 12th st. Chicago.

Lietuwiszkas kriauczzius.

Užlaiko puikiausią kriauczzišką Sztorą ir geriausei padirba wisokius wyriszskus drabužius: siutas kiulnes, bruslutos ir tt. Siuwa drapanas kuo greiciausei, isz geriausių gelumbių, ir už pigesnę preke kaip perkant gatawas. Teipogi taiso ir czystyja wisokius drabužius. Darbą atlieka gerai, gražiai, greitai ir pigiai.

Apgarsinimai.

Kas nori turėti puikų istoriją GENAWAITES, tegul prisineza 50c. o mes prisišime.

Aut pardawimo geras murinis namas del 6 familijų drauge su lotu ir da užpakalyje yra wiens medinis namelis del wiens familijos, prieszais lietuwiszką bažnyczia. Atsiszaukite prie lozinijko 925 33rd st. prieszakije ant pirmo floro. (7—3)

Puikus lotai ant pardawimo mieste Elizabeth Port, N. J. Tur 25 pėlas pločio, o 100 pėdų ilgio, ucylosios izbrukutos ir isz ten yra labai arti į bažnyczia ir į iszkolas. Parsiduoda ant labai lengwų iszlygų. Atsiszaukite pas Simona Mack, 82 Bond st. Elizabeth Port, N. J. (29—2).

Pirmas lietuwiszkas saliuonas Chicagoje L. Azuko, po nr. 3301 Auburn ave. ir kerte 33czios arti lietuwiszkos bažnyczios. Užlaiko wiską czystai ir puikę. Wisada szaltas alus, puikus likeris ir kwepenti cigarai. Užlaiko puikia sala del mitingų, weselijų ir kitokių zobowų. Jeigu isz kito miesto atwažiujate lietuwiai, gali atsilankyti ir spakainiai pernakwot, teipogi ir roda gaut.

Philadelphijos Lietuwiszkas parapija reikalauje duduriaus (wargamistros gero, blaiwauas, žmogaus lietuwiszkos dwasios, mokanczių gerai westi chorą. Atsiszaukti ant szio adreso: Rev. J. Kaulakis 1029 So. 5 th st. Philadelphia Pa.

— NAUJAS — LIETUWISZKAS SALIUONAS.

Fel. Majausko, 8737 Commercial ave. S. Chicago.

Užlaiko swiežią bawarską Alu, gerasius isreniaus siutas A-lias, Wynas, Likierius ir puikiausius Cigarus.

Atėik Broi pamatyte ir to wiso pabandyte.

F. Majauskas. (15—12)

NAUJA LIETUWISZKA Grocerne ir Buczerne

Felisko Majausko.

Užlaiko szwiežius mėsas, kawa, arbata, miltus, cukrą, sardinkas ir wisius kitokius walgonus dalykus. Taworai szwieži ir czystai užlaikomi, o prekes pigesnas kaip wietur.

„TIEK BROI! PAMATYTI“

IR TO WISO PABANDYTI!

8737 Commercial av., South Chicago.

Wyr! pas Ma-
jajus waziuo-
sim
Su juom pasiro-
dawimui
Ten gardaus A-
lias iszgerim
ir daug pinigų
ne pradėsim.

LIETUWISZKAS SALIUONAS.

Kaspario Majausko.

3357 Fisk St. CHICAGO.

Perkeliau Sawo Offisa

isz po nr. 3117 po nr. 3121

— ir —

uždeja banką del ukawojimo pinigų, in kuris priimti pigius no 5 ir 10c. suzenczias ir moku už juos procenta.

Kam turit waikszeziot?

Pas kitus ir duotis apsigaudinet, kad galitia teip lygei gerai ir pigel atlikti interesus pas sawo žmogų. Atėikit ir persiludykit.

SZIFKORTES

ant geriausių linij isz Chicago per New Yorka in Berliną ir isz Berliną in Chicago.

Izsiuntimas pinigų in sena krauju.

UWAGA:

Rublis.....53½

Guldenas.....39½

Marka.....24½

Julian Piotrowski,

3121 Laurel ul., ant Bridgeporto

MAX DRZEMALA,

— LENKISZKAS —

Adwokatas,

praktikawoja wisuose suduose, iszpildo sawo dalikus teisinga ir gerai.

Rodijame wisiems lietuwnikams eitie pas Drzemala gerausi apgineja prowu.

Offisas: 23 Metropolitan blok.

163 Randolph St.

Giwenimas 1256 N. Halsted St.

Telf. N. 4923

Užmokejo už „Lietuva“.

PIRMA LIETUWISZKA BAŽNYCZIA ARKANSE.

Geriause wietla del farmeria yra pawletas Prairie, wietoje Arkanso. Jau tenai apsipirko daugie lietuwų ir apsigyweno lietuwiszkas kapi-
gas J. Balowicius ir patawte lietuwiszką bažnycią, kurios ir pawlecia cze paduodame. Ta wietla, kur lietuwiai apsigywenę, pramine

„LIETUWA“.

Wiet, kurie norite pirkti geras farmas, atėiraukite in rodakelja „Lietuwa“ 954—38d St., Chicago, Ill. arba raszykit pas Juozą Butką, Box 82, Hazen, Ark., arba in kompanija

Union Land Co.,

163 Washington St., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

70 Unity Bldg., Chicago, Ill.

Hei, hei! Kas per juokai!?

Oh! tai ne juokai, tai džiaugsmas! Pirkau laikrodį! sidabrinį.

Look Here!

toky gražų nei wienas ne turi: o kaip laiką rodo! ir už saule geriau!

—BY JOHNNY, tai tikrai gražus, dar asz tokį nei wiename sztoze ne macziau. Kame jį pir-
kai?

What is the matter with you?

Ar tu dar nežinai lietuwiszkos kompanijos

Kelpsch, Noreiko & Co.?

Jeigu dar neturi katalogo, tai pasiskubink paduotie jiems sawo adre-
sa, o bus prisinstas. O jei
tu ka nori pirktie, tai
duok jiems sawo orderį,
o busi teip užganeditas
kaip ir asz. Jie užlaiko
wisokius dalykus.

Adresawok teip:

KELPSCH, NOREIKO & CO.,

356 W. 12th Street,

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.